

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE DEZVOLTARE RURALĂ

SERVICII DE EXTENSIUNE RURALĂ

RAPORT ANUAL

2017

LISTA ABREVIERILOR

Abrevierea	Descrierea
ACSA	Agenția Națională de Dezvoltare Rurală
AEÎC	Asociațiile de Economii și Împrumut ale Cetățenilor
AIPA	Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură
ANSA	Agenția Națională pentru Siguranță Alimentelor
APL	Administrația Publică Locală
APESM	Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Struguri de Masă
BCIS	Biroul Comun de Informații și Servicii
CL	Consultant Local
CO	Consiliul de Observatori al SER
CR	Consultanți Regionali
CS	Comisia de Selectare a Prestatorilor de Servicii SER
CVA	Culturi cu Valoare Adăugată (legume, fructe, pomușoare, struguri de masă)
DRAA	Direcția Raională de Agricultură și Alimentație
FIDA	Fondul Internațional de Dezvoltare Agricolă
GT	Gospodărie Țărăneasă
ICCC	Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp "Selecția"
ÎS	Întreprindere de Stat
IȘPBZMV	Institutului Științifico - Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară
IȘPHTA	Institutului Științifico – Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare
ITA Mecagro	Institutul de Tehnică Agricolă Mecagro
MAC-P	Proiectul Competitivității în sectorul agricol finanțat de Banca Mondială
MAIA	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
MADRM	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Rurale și Mediului
OCT	Organul Cadastral Teritorial
ONG	Organizație Non Guvernamentală
ONVV	Oficiului Național al Viei și Vinului
PARE 1+1	Programul de Atragere a Remitențelor în Economie
PNAET	Programul Național de Abilitare Economică a Tineretului
PS	Prestator de Servicii
SER	Serviciul de Extensiune Rurală
SIMA-PACT	Sistemul Informațional de Marketing Agricol integrat cu Platforma de Avertizare și Comunicare Timpurie
SMS	Short Message Service (eng.) - prin Telefonie Mobilă
SRL	Societate cu Responsabilitate Limitată
UASM	Universitatea Agrară de Stat din Moldova
UTAG	Unitatea Administrativ Teritorială Gagauz Yeri

CUPRINS

SUMAR	4
I. ADMINISTRAREA REȚELEI SERVICIILOR DE EXTENSIUNE RURALĂ	7
1.1. Selectarea și contractarea Prestatorilor de Servicii SER	7
1.2. Componenta, aria de activitate și competențele profesionale ale SER	7
1.3. Administrarea Rețelei Serviciilor de Extensiune Rurală	8
II. SERVICIILE OFERITE BENEFICIARILOR SER	11
2.1. Servicii de consultanță tehnologică	13
2.2. Servicii de consultanță de ordin juridic	14
2.3. Servicii de consultanță de ordin financiar-economic	15
2.4. Servicii de consultanță de marketing	16
III. IMPACTUL ȘI PERFORMANȚELE SERVICIILOR OFERITE	17
3.1. Impactul serviciilor de consultanță de ordin tehnologic	17
3.2. Impactul serviciilor de consultanță de ordin juridic	18
3.3. Impactul serviciilor de consultanță de ordin financiar-economic	19
3.4. Impactul serviciilor de consultanță de marketing agricol	21
IV. PROGRAME DE INSTRUIRE	22
4.1. Programului de instruire regională specializată "Culturi cu Valoare Adăugată" în sectoarele de pomicultură, viticultură și legumicultură	23
4.2. Programului de instruire regională specializată "Suport în dezvoltarea sectorului Zootehnic"	26
4.3. Programului de instruire regională specializată "Suport în dezvoltarea sectorului agricol și mediului de afaceri"	29
4.4. Întâlniri și instruire lunară cu PS SER privind raportarea calitativă și cantitativă a serviciilor prestate	31
V. ACTIVITĂȚI DE PROMOVARE	32
VI. SISTEMUL INFORMAȚIONAL DE MARKETING AGRICOL	33
VII. MONITORIZARE ȘI EVALUARE	34
7.1. Monitorizarea și evaluarea internă	34
7.2. Monitorizarea și evaluarea externă	35
7.3. Monitorizarea financiară	37
VIII. ÎNDEPLINIREA BUGETULUI	38
ANEXE	42

SUMAR

Raportul anual 2017 de activitate a Agenției Naționale de Dezvoltare Rurală (ACSA) și Rețelei Serviciul de Extensiune Rurală (SER) a fost elaborat în baza rezultatelor monitorizării/evaluării activităților de către Comisia de recepționare a serviciilor prestate de ACSA-SER din cadrul MAIA-MADRM, rapoartelor narative și financiare ale Prestatorilor de Servicii (PS) SER și oficiului central ACSA pentru perioada Ianuarie - Decembrie 2017.

Serviciile de informare, consultanță și instruire au fost prestate de către Rețeaua SER formată din 33 PS, cu o componență nominală formată din 208 consultanți, din care 69 regionali și 139 locali.

Administrarea Rețelei SER

Administrarea Rețelei SER în anul de referință a fost asigurată de ACSA în baza prevederilor Ofertei tehnice a Contractului nr. 29 din 22.04.2013, Bugetului alocat în baza Acordurilor Adicionale nr. 7A/29 din 06.02.2017 și nr. 8A/29 din 01.03.2017 și Planului de activitate ACSA-SER pentru 2017, aprobate prin deciziile Consiliul de Observatori SER nr. 5 din 06.02.2017 și nr. 6 din 23.02.2017 și Scrisorii - Ordin nr. 22-10 din 07.04.2016 al Președintelui Comisiei de recepționare a serviciilor prestate de ACSA-SER din cadrul MAIA-MADRM, cu privire la raportarea cantitativă și calitativă a SER.

Servicii și beneficiari

În perioada ianuarie – decembrie 2017, consultanții rețelei SER, în conformitate cu specificațiile tehnice ale contractului nr. 29 din 22.04.2013 și bugetul alocat pentru anul 2017, au prestat 200 160 ore/servicii consultative, dintre care 102 912 ore/servicii de ordin tehnologic (51,4%), 48 197 ore/servicii de ordin financiar - economic (24,1%), 26 658 ore/servicii de marketing agricol (13,3%), și 22 393 ore/servicii de ordin juridic (11,2%), de care au beneficiat 147 137 de producători agricoli și antreprenori.

După modul de prestare, din cele 100 480 servicii care însumează 200 160 ore/servicii consultative, consultanții rețelei SER au prestat inclusiv următoarele servicii specifice: 2152 ore/servicii la organizarea meselor rotunde (269 unități/servicii), 8872 ore/servicii pentru organizarea seminarelor (705 unități/servicii, inclusiv organizate de sine stătător de către consultanți SER și cu participarea consultanților din exterior), 5880 ore/servicii oferite la elaborarea planurilor de afaceri (147 unități/servicii), 38148 ore/servicii de consultații în scris (5577 unități/servicii), 42420 ore/servicii pentru convocarea întrunirilor și discuțiilor (5235 unități/servicii), 53636 ore/servicii de consultații verbale individuale (82348 unități/servicii) și 49592 ore/servicii de vizite în teren (6199 unități/servicii) la afacerile producătorilor agricoli și antreprenorilor rurali (detalii Cap. II).

Impactul și performanțele serviciilor oferite

Producătorii agricoli și antreprenorii rurali deserviți de consultanții SER, au cultivat în anul 2017 plante cerealiere, tehnice și furajere pe o suprafață de aproximativ 311,6 mii ha, au îngrijit 20,01 mii ha plantații multianuale horti-viticole și bacifere pe rod, au cultivat legume pe o suprafață de 3334 ha în câmp deschis, peste 82,6 ha în teren protejat în I și II-a ciclu de producție și cca. 228 ha de legume timpurii în teren protejat, temporar acoperite cu materiale neșesute și peliculă, și au adus suport la înființarea a cca. 1456,2 ha de plantații multianuale horti-viticole și bacifere.

Consultanții SER în anul de referință și-au adus aportul la deservirea a 766 ferme de tip familial: inclusiv: 34 mini-ferme de taurine, 19 de suine, 125 de ovine, 126 de iepuri, 230 de păsări de casă, 155 de stupine și 77 ferme de alte tipuri (șinșila, prepelițe, bibilici, etc.). Cu suportul consultanților SER, sau fondat 9 centre zoo-veterinare (farmacii veterinare, centre locale de însămânțare artificială) și 36 de ferme de tip familial.

Cu suportul Rețelei SER în anul 2017 a fost acordată asistență la realizarea tranzacțiilor funciare și soluționarea problemelor legate de legislația agricolă a peste 43 mii de clienți, cu oferirea suportului la efectuarea a cca. 43 mii de tranzacții și soluționarea litigiilor funciare pentru o suprafață de terenuri agricole de peste 58850 ha.

În anul de referință Consultanții SER au acordat asistență pentru 1531 producători agricoli la accesarea subvențiilor de stat pentru sectorul agricol, cu atragerea investițiilor de cca. 173,22 mil. lei, la valoarea totală a investițiilor efectuată de acești beneficiari de 856,87 mil. lei, asistență pentru 881 beneficiari la atragerea de investiții și credite de la proiectele FIDA VI, PARE 1+1, PNAET, EU4BUSINESS EBRD, băncile comerciale și companii de leasing în valoare de 158,84 mil. lei și pentru 4521 persoane la accesarea creditelor și împrumuturilor de la AEIC în valoare de 48,17 mil. lei. Valoarea totală a surselor financiare sub formă de investiții, credite și granturi atrase de consultanții SER în anul 2017 pentru producători agricoli deserviți a fost de cca. 380,23 milioane lei.

Notă: Rezultatele obținute, doar pe domeniul de consultanță financiar-economică și suport fermierilor la atragerea de surse financiare în anul 2017 (la bugetul valorificat de 10 mil. lei, suport pentru 6933 persoane în sumă de 380,23 mil. lei), demonstrează faptul ca 1 leu investit de stat în SER s-a adus 38 lei investiții directe în sectorul agricol și rural sub formă de credite, subvenții și granturi.

În anul de referință, consultanții SER au acordat suport consultativ și informativ în domeniul marketingului agricol pentru cca. 25,5 mii de producători agricoli și antreprenori rurali și 142 grupuri formale și neformale de marketing, care au primit asistență și medieri la comercializarea produselor agricole din sectorul fitotehnic și zootehnic în valoare totală de cca. 1023,36 mil. lei, inclusiv peste 197,2 mii tone de produse agricole primare ale culturilor de câmp; 20 mii tone de fructe și pomușoare; 32,95 mii tone de struguri tehnici și de masă și cca. 32,58 mii tone de legume diverse, 867 tone de carne de bovină, 1019,8 tone de carne de suine, 117,7 tone de carne de ovine, 64,7 tone de carne de iepure, 508 mii capete de păsări, 176 tone de miere de albini și 2202 mii de ouă de păsări.

Consultanții SER au asigurat în anul 2017 medierea procurărilor de mijloace de producție, echipamente și tehnică agricolă, efectuate de fermierii deserviți în valoare totală de cca. 513,1 mil. lei, inclusiv în formă fizică: 10,2 mii t de îngrășăminte minerale, 932 t produse fitosanitare, 18,1 mii t de semințe de culturi agricole, 347,4 mii de vițe altoite, cca 525,2 mii puieti de pomi fructiferi, cca. 50 mii puieti de arbuști fructiferi, 301 animale de prăsilă, cca. 7757 t de carburanți, 187 tractoare, 107 semănători, 122 cultivate, 142 pluguri și 53 echipamente și sisteme pentru irigare.

Cu suportul consultanților SER în anul 2017 au fost create 176 de afaceri în agricultură, 34 afaceri non agricole, 36 de mini ferme zootehnice, 9 centre de servicii zoo-veterinare și magazine agricole și 10 activități cu caracter socio-economic, care au generat crearea a 621 locuri de muncă.

Programe de instruire

În anul 2017 programele de instruire ACSA-SER au fost orientate în special pentru oferirea suportului producătorilor agricoli și antreprenorilor rurali la dezvoltarea afacerilor agricole și non agricole, consolidarea capacităților instituționale privind calitatea și cantitatea serviciilor prestate de către consultanții locali și cei regionali, întărirea capacităților de raportare a serviciilor prestate, precum și la solicitarea MADRM și Direcțiilor Raionale de Agricultură și Alimentație (DRAA) implementarea instruirilor specializate în domenii - sectoare prioritare pentru producătorii agricoli:

1. Programul de instruire regionale specializate "Culturi cu Valoare Adăugată (CVA)" în sectoarele de pomicultură, viticultură și legumicultură (perioada ianuarie – martie 2017) – cu organizarea a 56 seminare de instruire, cu durata de 1 zi pentru 1742 producători agricoli;
2. Programul de instruire regionale specializate "Suport în dezvoltarea sectorului Zootehnic" în subsectoarele: bovine, ovine și caprine, avicultură și apicultură (perioada aprilie - noiembrie 2017) – cu organizarea a 49 seminare, cu durata de 1 zi pentru 1295 crescători de animale și apicultori;
3. Programul de instruire regionale și locale specializate multisectoriale "Suport în dezvoltarea sectorului agricol și mediului de afaceri" (perioada august - noiembrie 2017) – cu organizarea a 80 seminare de instruire, cu durata de 1 zi pentru 1651 producători agricoli și antreprenori rurali;
4. Întâlniri - instruire lunare cu PS SER privind raportarea calitativă și cantitativă a serviciilor prestate – 16 seminare, de 1 zi pentru 33 coordonatori regionali și 33 de consultanți regionali SER.

Activități de promovare

În perioada de referință, ACSA și rețeaua SER au implementat 81 activități de promovare, dintre care 54 la nivel local și 27 la nivel național. Membrii direcției executive ACSA, consultanții și beneficiarii SER au participat cu standuri, prezentări tematice și consultanțe aplicative la expozițiile specializate Moldagroteh spring 2017 (15-18 martie 2017), Sărbătoarea „Hederlez (Sărbătoare Sântului Gheorghe)” (UTAG, or. Ceadâr Lunga, 06.05.2017), Festivalul Strugurelui (or. Cimișlia, 03.09.2017), Indagra 2017 (or. București, România 25-29.10.2017) și Expoziția-târg a crescătorilor de ovine și caprine, ediția a V-a (or. Cimișlia, 12.11.2017).

Sistemul Informațional de Marketing Agricol integrat cu Platforma de Avertizare și Comunicare Timpurie (SIMA-PACT)

Prin SIMA-PACT (www.acsa.md) s-a asigurat un flux continuu informațional cu privire la produse și mijloace de producere agricolă, servicii de marketing și piețe de desfacere locale și externe disponibile a produselor agricole, inclusiv: (i) acces la 5 interfețe specializate a paginii Web; (ii) suport informațional pentru 208 de consultanți SER, peste 30 mii de clienți și 1250 de utilizatori abonați; (iii) elaborate și plasate 54 Studii săptămânale de Piață Agricolă pentru 5 piețe de referință din țară și pentru 98 de produse agricole primare și 15 Studii a Pieții Mărului pentru 7 țări; (iv) transmiterea a cca. 550 informații operative, noutăți, oferte și cereri de comercializare, procurare, transfer tehnologic și inovativ pentru sectorul agricol în formate Open Source, News Letter și SMS.

Monitorizare și evaluare

În perioada de raportare, monitorizarea și evaluarea ACSA-ei și rețelei SER a fost realizată prin: (i) monitorizarea și evaluarea internă – efectuată de către PS și membrii Direcției Executive ACSA care au vizat 33 PS și 95 CL; (ii) monitorizarea și evaluarea externă – prin specialiștii MAIA și APL, și (iii) monitorizarea internă și externă a activității financiare – efectuată de contabilitatea ACSA pentru toți 33 PS și a auditorului independent „Moore Stephens”, pentru oficiul ACSA și 12 PS. Rezultatele monitorizării și evaluării interne, externe și financiare – fără obiecții și rezerve.